

VILÁGOS SÁG

I. ÉVFOLYAM

AZ ERDELYI MAGYAR NÉP LAPJA

47. SZÁM

A közjó alkotói lettünk

Aki felül tud emelkedni a pillanatnyi gondokon, felismerheti mindennapjaink eseményeiben egy új társadalom kibontakozásának történelmi erővonalait.

A múlt romokat hagyott hátra s a munkásság volt az első az építkezésben. Emlékezzünk csak vissza, hogy mit jelentett két hónappal ezelőtt a városi közélet megindulása a vízművek, a villanyművek, a nyomdák, a nagyüzemek munkásainak jóvoltából. A kommunista-szociáldemokrata munkásegységfront és a Szakszervezeti Tanács elvben is, gyakorlatban is, pótolni tudta a hiányzó hivatalos gépezetet. Ezeket mozgató, tízezreket irányított és a romok közt megindult az élet.

Gondoljunk csak vissza: ezelőtt egy hónappal is milyen sötét és vigasztalan volt a falvak élete körülöttünk. Alig tört szét az egyik fasizmus s a Vörös Hadsereg katonai előnyomulása mögött máris be akart lopakodni a másik, rablásra gyujtogatásra uszítva az itt élő lakosság ellen. S ebben a nagy bizonytalanságban megint csak alulról kezdődött meg a rend és nyugalom helyreállítása. Egyszerű földművesek állottak az élre, bátor kiállásukkal bekívánták a nemzetiségeket s példamutatásukkal pótolva az elmenekült falusi intelligenciát. Egyfelől a Magyar Népi Szövetség, másfelől a román Ekések Frontja szervezte meg a földművelés soraiból feltörő új, öntudatos kádereket s ezek közéleti feltételeit tette lehetővé a lassan kialakuló megyei közigazgatás demokratikus intézkedéseinek velőrávallását az egyes községekben.

Munkások és földművesek láttak hozzá egy új, boldog és igazságos világ fanatikus hitével a vasutépítéshez is, hogy megindítsák a vérkeringést a városok és falvak között és bekapcsolják a megyét a külvilágba. Itt, a vasutépítők ügyében, mutatkozott meg először, hogy a dolgozó osztályok kezdeményezései mennyire magukkal tudják ragadni a kispolgári és polgári rétegek legbelátóbb körét is.

A társadalmi szervezés csodálatos színjátékát éljük ma végig s boldogító tudal mindenki számára, hogyha ennek a színjátéknak maga is cselekvő részese lehet. Ugyanakkor, amikor lassan-lassan a hivatalokba is beköltözött az új élet, megszületett tulajdonképpen e hivatalok új alárendeltségi viszonya is, de már nem a régi tekintélyvel s az ezek mögött rejlő fasiszta hatalmasságok függvényeként, hanem a feltörekvő nép szuverénitása alapján. Igenis, az újjáépítésben az élre jutott munkásság és földművelés vált a jogok forrásává területeinken és a városi vagy megyei hatóságok intézkedéseit éppen a munkások és földművesek széles tömegének igénye, érdeke és akarata szabja meg. A nép többé már nemcsak szenvedő részese egy papirosdemokráciának, amelyről a múltban is már annyiszor hallottunk s amely végeredményben a különféle fasizmusok melegágya lett, hanem a közjó tényleges alkotója.

Északkelet-erdélyi lakosai faji, nemzeti és felekezeti különbségek nélkül olyan fejlődési lehetőségek előtt állnak, amelyeket mindezekig ezen a téren semmiféle nép történelme nem ismert. E fejlődési lehetőségek felé jelentősebb, döntő lépést az a nagy-

Malinovszki hadserege elfoglalta Gödöllőt

Heves harcok a Sajó és Ipoly völgyében

MALINOVSZKI TÁBORNAGY

MOSZKVA, december 13. (Rádió.) A szovjet tudósítóiroda hadijelentése a következőképpen szól: **December 12-én csapataink Miskolcra és északnyugatra elfoglalták a Sajó völgyében Sajószentpétert, továbbá**

Berente, Alacska községeket hat más helységgel együtt.

Budapesttől északkeletre csapataink elfoglalták Gödöllőt és még három más községet.

December 10-én és 11-én a 2. ukrain arcvonal csapatai 1850 magyar és német foglyot ejtettek és ezzel a december 5-től 11-ig Budapest környékén ejtett foglyok száma 7450 főre emelkedett.

A többi arcvonalon csak felderítő vállalkozás és helyi jelentőségű harc folyt.

December 11-én 43 német harci kocsit semmisítették meg és 32 ellenséges repülőgépet lőttek le.

LONDON, december 13. (Rádió) Angol hírmagyarázók rámutatnak arra, hogy a szovjet csapatok Budapest körül a németek utolsó védelmi vonalát ostromolják. A németek erre

az arcvonalszakaszra válogatott csapatokat vetnek be, de így sem tudják megakadályozni a szovjet csapatok előnyomulását. Igen sok német és magyar köteleket szigeteltek el már eddig is.

Budapesttől dényugatra orosz tüzéség lövi a várost, amelyet a Szalasi-kormány hadügyminisztere, Bergeffy vezérezredes, minden körülmények között tartani akar. Legutóbb is felhívást intézett a lakossághoz, hogy mindenki vegyen részt a főváros védelmében.

Ezzel egyidejűleg Miskolcra és az Ipoly völgyében alakult ki nagyobb szabású hadművelet és a szovjet csapatok rohamosan haladnak Csehszlovákia felszabadítása felé.

Kelet-Poroszországban is kezdenek a harcok megélni, de eddig csupán erős legyveres felderítésre került sor.

A szovjet tengeri és légerő a Balti-tengeren elsüllyesztett egy négyezertonás német csapatszállító hajót.

Vastag füstfelhő borítja Budapestet

Londoni rádiójelentések szerint a német hadvezetőség elrendelte Budapest kiürítését. Ezt a parancsot előre meg nem határozott tervek szerint hajtják végre. A fő elv az, hogy minden üzemi felszerelést, felhalmozott élelmiszerkészletet és gépjárművet el kell távolítani a főváros területéről. Eddig még meg nem erősített je-

lentések szerint a németek több budapesti városnegyedet felgyújtottak. A fővárost vastag füstfelhő borítja. Az orosz ütegek tüzelése rövid megszakításokkal egész nap és a késő esti órákban is hallható.

Az éjszakai órákban a németek teherautó-oszlopai szünet nélkül hóröpölyögnek a rablott javakkal nyugat-

felé. Betegeket és sebesülteket nem szállítanak. A félrevezetett polgári lakosság soraiból sokan gyalogszerrel igyekeznek kijutni Budapest területéről, mert sem gépi, sem fogatolt járművel nem vehetnek már igénybe.

Az esti szürkületől hajnalig a fővárosban tilos még a korlátozott közúti világítás is.

A Maginot-vonal áttörése után az angolszászok a Siegfried-vonalra nyomták a németeket

LONDON, december 13. (Rádió) A legutóbbi két nap alatt 8000 szövetséges repülőgép támadta a németországi célpontokat.

12-én Angliából felszálló repülőgépek Essen és Osnabrück körzetében hajtottak végre eredményes bombatámadásokat. Ezekben a hadműveletekben 2100 angolszász vadász és bombázógép hajtott végre nagy támadást a merseburgi Leuna-művek, továbbá Hanau, Darmstadt és Aschaffenburg katonai célpontjai ellen. A német vadászvédelem megerősödött, de ennek ellenére csupán 9 bombázó és 9 vadászgép veszett

oda.

A nyugati arcvonalon a 7. hadsereg csapatai 65 kilométeres arcvonalon 6 kilométerre közelítették meg a Rajnát. Selz elfoglalásával Strassburg és Karlsruhe közli a legfontosabb város birtokába jutottak. Ezen a szakaszon mindenütt tuljuttatták a Maginot-vonalon és a német csapatok a Siegfried-vonalba kezdték meg a visszavonulásukat.

A 3. amerikai hadsereg arcvonalán az amerikai csapatok egy újabb ponton érték el a német határt Saar-gemündtől keletre. Itt elfoglalták Bliesbrückent, mely a kaiserslauterni

ut mentén fekszik.

Az 1. amerikai hadsereg 1 kilométerre jutott Dürenről és 1000 méteres szakaszon érte el a Róhr-folyót. Az amerikai 9. hadsereg ettől északra szintén elérte a folyót 30 kilométeres szakaszon.

LONDON, december 13. Az amerikai csendesóceáni főparancsnokság jelenti, hogy az amerikai légi és tengerészeti egység részei ismét szétverték egy japán hajókaravánt és elsüllyesztettek 24 ezer tonna szállítóteret kitévő hajót. Két másik csapatszállítóhajót és 1 torpedórombolót felgyújtottak.

aranyu munkálat, amellyel ma már egyetemes kérdéseink is megvizsgálásra kerülnek a Központi Tanácsadó Testületben. Ez a testület minden északi-keleti demokratikus erő összefogásából jött létre, hogy a város és a megye újjáéledése után most már egész Északkelet-erdélyi közéletünk demokratikus újjászervezését kezdeményezze. A romániai Nemzeti Demokrata Arcvonal kormányzati tervét magaévátévó északkelet-erdélyi pártok és szervezetek adták alapokmányt ennek a testületnek. Szövetséges társul csatlakozott a Nemzeti Demokrata Arcvonal kolozsvári bizottságához az ugyancsak Kolozsvárt székelő Román Demokratikus Szövetség is. Bármiféle sur-

lódások képzelhetőek is el a két szövélkező fél között, annyi bizonyos, hogy Északkelet-erdélyi kérdéseiben mindkét részlől az északkelet-erdélyi lakosság demokratikus önkormányzásához kívánnak segítséget adni.

Míg az északkelet-erdélyi demokratikus kibontakozás alapjává választott kormányzati tervezet eredeti megfogalmazói Románia területén csak többékevésbé ellenzéki módon érvényesíthetik elképzeléseiket. Lépésről-lépésre tolván előre hadállásokat a fasiszta elemekkel átitatott államgépzetben, addig ez a kormányzati tervezet itt Északkelet-erdélyben sokkal szabadabban érvényesülhet, miután itt történelmi alkalmat kapott a lakosság a maga munkás főparancsnok-

ratának érvényesítésére az újjáépítésben vállalt elsődleges szerep jussán. Erre céloz a Nemzeti Demokrata Arcvonal kolozsvári bizottságának alapokmányába foglalt ama pont is, amely az északkelet-erdélyi egységet minden romániai demokratikus csoport figyelmébe ajánlja.

Északkelet-erdély népe ma valóban példát adhat, iskolát a demokráciára mind kelet és dél felé, ahol már a békés újjáépítés lendületével készül a jövőért egy szabad Románia, mind nyugat felé is, ahol a fasiszta hazafurulás borzalmas következményeiből csak most tápaszkodik fel a magyar nemzet.

Balogh István

HIREK

Dermata-munkások szólnak fel

A város lakosságának mintegy 15 százalékát kitevő Dermata-gyári munkásság vasárnapi nagygyűlésének újabb részleteit közöljük, mert minden ott elhangzott felszólalás elvi jelentőségű s a közvélemény elé való.

Ilyen felszólalás volt az is, amely élesen bírálta Baliban Virgil főesperes, városi tanácsost, aki ellenzte, hogy a székely alkalmazottak városi képviselőkhöz jussanak, de ugyanakkor védelmébe vette Inczély-Joksmán Odón volt főispánt.

Egy másik munkásfelszólaló indítványára a gyűlés követelte, hogy a Dermata-gyár orvosát, dr. Jeney Lajos nevezze ki a kolozsvári OTI főorvosának, akit annakidején azért távolítottak el erről a tisztségről, mert a munkásságnak olyan drága nyógerszerekre is receptet adott, amelyeknek kiszolgáltatását az OTI mindig megtagadta. Ezt az indítványt egy Mureșan nevű román munkás tette, értesére adva ezzel a sovinsztáknak, hogy a román munkásság is meg tudja becsülni az olyan magyar orvosokat, akik valóban hivatásuk magaslatán állanak.

Egy másik román munkás a nemzeti surlódás elhárítása érdekében azt indítványozta, hogy gyári mesterek lehessenek az arravaló román és zsidó szakemberek is.

Egy gyári munkás a dolgozó nők egyenlő jogosságát követelve, felmentette, hogy a gyár volt honvédpárancsnoka azt ajánlotta a munkásnőknek, mikor azok fizetésemelést kértek, hogy bocsássák áruba a testüket és ezzel pótolják keresetüket. Érthető, ha a munkásnők nem kérnek többet a régi fasiszta világ erkölcséből.

Első eset volt Kolozsvár történelmében, hogy egy nagyüzem munkássága erélyesen beleszólt a közügyekbe. A Dermata-munkások közérdekű felszólalásai bizonyára hatással is lesznek közéletünk további alakulására.

*

Szolgáltatás győgszertárak december 9-15-ig. „Hunyadi Mátyás” győgszertár, Szabadság tér 4. „Apostol” győgszertár, Dózsa György u. 35. „Isteni gondviselés” Mócok-utja 42.

Az elemi és középiskolai tanszékmélyzet egészségügyi ellenőrzése kötelező. Az ellenőrzést a városi tisztifőorvosi hivatal végzi (Bólyai-utca 1.) minden délelőtt 8-3 óra között.

HALÁLOZÁS. Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a volt Nemzeti Hírlap-iroda tulajdonosnője Andorka Viktorné folyó hó 11-én elhunyt. Temetése folyó hó 14-én d. u. 2 órakor lesz a temetői kapnál.

Huzonnégyszer óra alatt be kell jelenteni a fertőzőbetegeket. A városi tisztifőorvos felhívja a Kolozsvár területén működő összes orvosokat, hogy fertőzőbeteg-bejelentési kötelezettségüknek minden esetben 24 órán belül tegyenek eleget. Fertőzőbetegek ki- és bejelentési lapjai a városi tisztifőorvosi hivatalban kaphatók (Bólyai-utca 1.).

A Favágó Szövetkezet vasárnap 9 órakor ujjalakuló gyűlést tart. Minden géptulajdonost saját érdekében meghív a Vezetőség.

Tilos a szeszes italok kiszolgáltatása. Kolozs vármegye főispánja rendelettel betiltja az égetett szeszes italok, bor és borpárlat árulását. Kivétel képez a sör, mely ezután is árulható és kiszolgáltatható. A rendelet ellen vétőket 100-3000 pengőig terjedő pénzbüntetéssel és internálással büntetik, üzletek és vendéglősök iparendélyét pedig bevonnák. A rendelet 1944 december 15-én lép életbe.

Az EGYETEM-mozgó műsora: Menekülő ember.

LEVELEZŐINK IRJÁK

Miért nem takarítják az uriaszonyok is az iskolákat?

Tisztelt szerkesztőség!

December negyedikén reggel elvittem kilencéves kislányomat a Kismester-utcai városi elemi iskolába, ahová már korábban beíratam. Gondoltam, milyen jó, hogy már megkezdődik a tanítás, legalább nem kell gyermekemet jó szomszédaim felügyeletére hagynom. Az iskolai megnyitó ünnepség azonban egyáltalán nem örvendeztetett meg. Közölték a jelenlevő szülőkkel, hogy a tantermeket most festik s nincs tüzifa. Az iskolában minden úgy maradt, ahogy azt az előrenyomuló katonaság hagyta.

Az iskola igazgatósága felkérte a szülőket, vállalják magukra a festés utáni takarítás elvégzését önként, a tanítónői karral együtt. A felszólításra tizenhét szülő jelentkezett. De amikor szerdán reggel beállítottam takarítani, csak négy lelkes tanítónő s négy vagy öt szegény szülő jelent meg kislányával Ennyien fogtunk neki a kiadós takarításnak. Kis gondolkodás után aztán rájöttem, hogy miért maradt távol a többi szülő. Ez a Kismester-utcai iskola, belvárosi is, de nagyrészt az úgynevezett uri gyerekek járnak ide. Uri mamák szégyeltek volna a megnyitón megtagadni a takarításban való segítségkérést, de ígéretüket megszegni már egyáltalán nem restelltek.

Munkásnő szól a munkásnőkhöz

A napokban egy régi munkatársnőmmel találkoztam. Dolgozó nőtestvérem 25 éve munkás a Dermata-gyárban, előrehaladott koru, de azt a fiatal fényt a szemében és azt a boldog mosolyt az arcán leírni nem lehet. Előadta, hogy ő most milyen boldogan dolgozik és hogy mennyire nem érez fáradtságot munka körében. Elmondta, hogy őt kibombázták régi lakásából, amely a Lup-sán volt és most a Pata-utcából jár a Dermatahoz dolgozni, ami az ő korához egy kicsit messze van. És mégis megelégedett és boldog, hogy fiatalos erővel dolgozhatik az új világ érdekében, mert tudja, nincs az a hatalom, amely letörheti a munkásosztály törekvéseit. Látszott az arcán, hogy érzi, mit jelent a jobb jövőért dolgozni.

Ez a jobb jövő nincs is olyan messze, ha olyan munkakedvvel fogunk dolgozni, mint ez a munkásnőtestvérünk. Oszintén bevallom, amióta felnyitotta a Vörös Hadsereg az új világ kapuját előttünk, annyiszor gondoltam arra, milyen kár, hogy már harminc éven túl vagyok. De ez a dolgozó nőtestvérem előrehaladott korával példaképpen áll előttem és előttünk: semmitől se késtünk el!

Eljárást indít a pénzügyigazgatóság mindazok ellen, akik adóbevallásukat nem adták be vagy vallomásukat valótlan adatot tartalmaz. Birsággként terhükre írják a kivetett kivételes adó 8-10-szeres összegét. Mindazok, akik a megállapított adó a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított 3 napon belül nem fizetik be, birsággként a kivetett adó kétszeresét fizetik.

A Népvédelmi Egyesület szombaton délután 2 órakor taggyűlést tart. Kéri valamennyi tag feltétlen megjelenését.

Ma szabadegyetemi előadás a népi irodáról. Szabédi László író a népi irodalomról tart előadást ma, csütörtökön délután fél 4 órakor a Diák-házban. Az előadást a Tudományegyetem és az Erdélyi Múzeum-Egyesület szabadegyetemi előadásainak sorozatában rendezik.

Az I. fokú Iparhatóság Farkas Gyula kolozsvári lakos kérelmének helyet ad s vállalatvezetőül a Fábán-cukrászda kolozsvári céghez berendeli. Szám 109,331-1944.

Nem tudom, hogy miért kötelessége annak a tanítónőnek — aki családfenntartó, anya és háziasszony egyszemélyben — hordani a sok szemetet, ablakot és padokat mosni napokon keresztül, csak azért, hogy az urihölgyek gyerekei iskolába kerülhessenek? Szerintem elsősorban éppen a szülők kötelessége résztvenni az ilyen közmunkákban, hiszen saját gyerekeikről van szó. De úgy látszik urihölgyeink inkább gondolnak derékuk karcuságával és kezük ápolat fenérségével, mint gyerekeik iskolai előmenetelével. Ha pedig nem erről van szó, akkor vagy tunya nemtörődömség, egyszerű vállrándítással tultettek magukat adott szavukon, vagy pedig tudatos rosszindulattal szabotálják az új élet megindulását s halmozzák az amugy is elég nagy nehézségeket.

Ezeket a hölgyeket be kell fogni kényszermunkára. Ha máskép nem, hát így ismerkedjenek meg az új világ új szellemével. Ez az új szellem mindenkitől megköveteli, hogy kivegye részét a romok eltakarításából. Akik pedig ennyire huzódznak, mint a fentemlített hölgyek, azok megérdemlik, hogy kényszerrel, egyenlőtlen vezessék őket a kötelesség színhelyére.

Egy munkásnő

Jelszónk legyen: Munkára fel!

Előre nézzünk és tegyük félre a sok szomorúságot, ne bánkodjunk most anyagi káraink felett. Ez mind a háborúval jár.

Most egyuttal azokhoz a dolgozó nőtestvéreimhez szólnék vigaszul, akiknek térjét elvitték munkára. Meg vagyok győződve, hogy mindegyiketek minél előbb itthon szeretné látni férjét. Hát bátran fel a fejlet, dolgozzunk kettőzött erővel, hogy mi is elősegíthessük a Vörös Hadsereg győzelmét, a békét, amikor hazatérhetnek a miénk.

És ti, munkásnők és ifjak, ti is sietessétek munkátokon keresztül a Vörös Hadsereg győzelmét, hogy minél előbb édesapátok és fivéritek nyakába borulhassatok. Dolgozzatok többet, dolgozzatok jobban, mint eddig.

Végyszóul kívánom, dolgozó munkásnők és dolgozó értelmiségi asszonyok, hogy nagy lelkesedés vegyen erőt rajtatok az új világ felépítésénél. Mindegyikünk mint egy-egy sztahanovista álljon a maga munkahelyén.

FAZEKAS JÁNOSNÉ
aki ismét a Dermata-ban szeretne dolgozni

A kolozsvári Demokrata Zsidó Nép-közösség felhívja azon tagjait, akik a Dermatahoz munkára jelentkeztek, hogy 14-én délelőtt 11 órakor jelentkezzenek a Mikes-utca 16 sz. alatt, földszint 8. sz. szobában.

HALÁLOZÁS. Özv. Nemező Károlyné, született Paál Amália, 86. életévében Szilágycsehben elhunyt. 1590

Felhívás. A Ruházati és Textilipari Munkások Szakszervezete felhívja a szervezethez tartozó összes ifjúmunkások figyelmét arra, hogy minden csütörtökön délután három órakor előadásokat tart a szervezet helyiségében. A vez

Felhívás. A Ruházati és Textilipari Munkások Szakszervezete felhív minden beiratkozott szaktársat, hogy tagkönyvét haladéktalanul vegye át, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk az illető szaktársat a tagok névsorából törölni és a szakszervezeti munka szabotálása miatt fasisztának nyilvánítani. A vezetőség.

Főispáni rendelet a pálinkafőzés beszüntetésére

Tekintettel arra, hogy az emberek engedetlenek, ellenszegülők és a rendeleteket nem akarják végrehajtani, a ránkruházott hatalomnál fogva a rend és a közbiztonság visszaállításának érdekében megtörő intézkedéseket foganatosítunk.

Magasabb szempontból nem engedélyeztük Kolozs vármegye területén a pálinkafőzést. Noha többmillióssal ösztöngő jövedelemről mondtunk le, tettük ezt azért, mert nem akartuk egy bűnös kormány erkölcsstelen egyeduralmi adózási rendszerét tovább folytatni. A pénzügyigazgatóság úgy intézkedett, hogy a vármegye összes pálinkafőző üsjeit pecsételjék le. Mégis egyesek, anélkül, hogy számon tartott volna cselekedetük súlyos következményeivel, a pecsétet feltörték és tiltott módon továbbfőzték a pálinkát.

Emiatt elrendeljük:

Mindazok, akik a vonatkozó rendelet ellenére pálinkát főznek, kötelesek 1944 december 20-ig bezárólag a pénzügyigazgatóságnál vagy az illetékes (kolozsvári, hunyadi, hidal-mási) adóhivatalnál bejelenteni az általuk főzött pálinka mennyiségét és fokát. A bejelentő köteles azonnal kifizetni az illetéket, a még meglévő pálinkamennyiséget pedig haladéktalanul át kell hogy adja a kolozsvári egyetemi klinikának vagy valamely állami kórháznak kereskedelmi áron. A kórházak a kifőzött szeszt megfelelő tisztítás után orvosi célokra használják fel.

A rendelkezést végrehajtó személyek mentesülnek a kihágás és büntetés alól. A rendelet megszegőit mindeu, a klinikáknak vagy állami kórházaknak át nem adott és be nem jelentett vagy tiltott módon eladott egy liter szeszt vagy pálinkáért 100-1000 pengőig terjedő pénzbüntetéssel sújtjuk. A pénzbüntetésen felül még 30-180 napig terjedő internálás is jár.

E rendelet kihirdetése napjától a visszavonásig érvényes.

Kolozsvár, 1944 december 6.

Teofil Vecsan s. k.
főispán

Rendelet a 20-40 éves férfiak összehívására. A polgármesteri hivatal felhív minden 20-40 év közötti férfit, hogy következő személyi adataikat december 14-ig bezárólag írásban adják be Petőfi-utca 20 sz. alatt a közmunkaügyi hivatalba: 1. név, 2. születési év, 3. születési hely, 4. nemzetségi, 5. foglalkozás, 6. lakcím, 7. teljesített-e munkaszolgálatot vagy más hasonlót? 8. teljesített-e háborús szolgálatot és ha igen, milyen minőségben? Ezek az adatok felmentési kategóriák meghatározásához szükségesek.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Ezúton mondok köszönetet mindazoknak, kik felejtethetetlen fiunk, Orosz Sándor temetésén résztvettek és részvételükkel faldalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

Meghívó. Az ácsmesterek, tetőfedők f. hó 15-én, pénteken délután 3 órakor gyűlést tartanak az Ipartestület épületében, meiyen az igazolványok kiosztása is megtörténik. Vezetőség.

A Vas-és Fémmunkások Szakszervezete felhívja mindazokat, akik a szervezetbe beléptek és tagkönyveiket nem kapták meg, hogy folyó hó 20-áig tagsági igazolványaik átvételért feltétlenül jelentkezzenek a Vas-munkásokhozban (Fejedlem-u. 17.). Ellenkező esetben kiteszik magukat azon veszélynek, hogy tagsági jogukat elvesztik. Tudomásvétel végett közöljük, hogy alapszabályaink szerint a 8 hetet meghaladó járulékhátralék maga után vonja a tagok sorából való törést. Titkarság.

Figyelme! Ne dobja el ócska nő vagy férfi kalapjait, mert ujjalakítja a Ruházati Munkások Szövetkezet Szabadság-tér 23.

A Nemzeti Demokrata Arcvonal Kolozsvári Bizottságának alapokmánya

A Kolozsvárt székelő működésének nagyarányú Központi Tanácsadó Testület szemügyre azokat az új kibontakozása előtt vegyük északerdélyi testület 1/1 alapokat, melyekre e legfelsőbb

Az egyetemes és épül. kezdeményező szoros Erdélyi kérdések megoldásánál Demokrata Arcvonal vállalkozó testületet a Nemzeti szövetséget követően Kolozsvári bizottsága állította fel. román Demokratikus Függetlenség Kolozsvárt székelő Román szempontjából iszettséggel. A magyarság népi érdekeit egységfront gyűjteményesű északerdélyi demokráciájuk, csatlakozva a Bizottság alapokmányát teljes egészében közzé a romániai Nemzeti Demokrata Arcvonal kormányzati tervezetét is.

Az északerdélyi demokraták közös alapokmányukban magukévá tették a kormányzati tervezetet s ennek értelmében látták hozzá az északerdélyi kérdések megoldásához.

Mint a Kolozsvári demokratikus és hazafias szervezetek és pártok alulírott képviselői, 1944 november 27-én a Kolozsvári Városháza nagyteremben tanácskozássra ültünk össze. Előzetes tárgyalásaink alapján, valamint a Nemzeti Demokrata Arcvonal ama egységtervezetének vizsgálata szerint, melyet a Munkásegységfront indítványozott és számos demokratikus és hazafias párt, illetve szervezet másképp tette, a következő határozatot hoztuk:

I. Csatlakozunk a romániai Nemzeti Demokrata Arcvonal egységtervezetéhez, annak az óhaját, hogy be akarunk bizonyoságaképpen, hogy be akarunk lépni a Nemzeti Demokrata Arcvonalba és ennek az egységtervezetnek az alapján együtt akarunk működni a romániai demokratikus erőkkel.

II. Az egységtervezet megvalósításának céljából elhatározzuk a Nemzeti Demokrata Arcvonal Kolozsvári Bizottságának megalakítását, melyben csatlakozó pártok és szervezetek Kolozsvári tagozatai a következőkban jelennek meg: Romániai Kommunista Párt 6, a Romániai Szociáldemokrata Párt 6, a Felszabadult Erdélyi Román Demokratikus Szövetsége 13, a romániai Magyar Népi Szövetség 7, az Ekések frontja 2, a Romániai Egyesült Vakszervezetek 6, a Romániai Népi Védelmi Egyesület 2, a Romániai Hazafias Szövetség 2 és a Zsidó Demokratikus Szövetség 2 kiküldötöl.

III. Az északerdélyi különleges kérdések tekintetében a Nemzeti Demokrata Arcvonal Kolozsvári Bizottsága a romániai Nemzeti Demokrata Arcvonalnak és központi tanácsának a következőket ajánlja:

1. Észak-erdélyi megtisztítását mindenféle horthysta, imrédyista, szálasista vagy legionárius, magyar vagy román fasiszta maradványoktól, melyek megkísérelték s még most is megkísérelnek sok helyen a népek közti gyűlölködés magyarázatát az elhíntéket. Ezek a fasiszták közvetlenül felelősek az északerdélyi békés lakosságra szakadt szerencsétlenségért s az ellene elkövetett bűntettekért.

2. A közigazgatás és minden hivatalos és magán-szervezet, valamint a vállalatok és az egész gazdasági, politikai és közéleti megszervezése a fasiszta és fasisztabarát elemektől. Ezzel kapcsolatban a Bizottság kimondja, hogy Észak-erdélyben a közigazgatást — az erdélyi népek együttműködésének és a nemzeti jogok egyenlőségének elve alapján — a kinevezések és a kinevezésekkel kapcsolatos javaslatok tekintetében is kipróbált demokratikus elemek vezessék. A Bizottság örömmel üdvözi a közigazgatásban való részvételt mindazoknak, akik országgrészünk életfontosságú kérdéseinek megoldásánál már a múltban is, akár 1941 augusztus 23. előtt, akár 1940 augusztus 30. előtt, szervezőképességről, hozzájárulástól és demokratikus magatartástól tettek tanúságot. Üdvözlendő általában minden olyan, bárhol élő, szellemi, fizikai és morális erő, aki a fasiszta, fasisztabarát román, magyar

és zsidó ember részvételét, aki a hatóságoktól és a demokratikus elvektől megkivánt kinevezési formák alapján jut megbizáshoz.

E kivánalmak megvalósítása céljából a Bizottság ilyen természetű bizottságok alakítását ajánlja Erdély más részeiben is azért, hogy megalakulhasson a Nemzeti Demokrata Arcvonal Észak-erdélyi Bizottsága.

3. A Bizottság kifejezi azt a reményét, hogy Észak-erdély gazdasági újjáépítését egy felállítandó külön

gazdasági bizottság tényleg az ország minden demokratikus erői siettetni fogják.

4. A Bizottság elhatározza a felszabadító szovjet és román hadseregek minél hatékonyabb támogatását.

5. A Bizottság megalakulásával nem akarja befolyásolni mindazon alakulatoknak független alapon nyugvó szervezkedési jogát, melyek ehhez a határozathoz csatlakoztak. Minden szervezetnek joga van arra, hogy a neki tetsző demokratikus formában szervezkedjen. Ami pedig az egyeseknek ezekben a szervezetekben való részvételét illeti, mindenkinek joga van a másikkal szemben kifejezni tanácserejű véleményét, egy-egy tagnak a szervezetbe való felvétele vagy jelenléte kérdésében.

6. A Bizottság örömmel üdvözi a Népvédelmi Egyesületnek Észak-erdély felségelvezésére vonatkozó kezdeményezését, amelyet az egész romániai Nemzeti Demokrata Arcvonal magáévá tett és amely kezdeményezés megvalósításánál az egész ország demokratikus és vezető fórumai kivették a részüket.

IV. A Nemzeti Demokrata Arcvonal Kolozsvári Bizottsága felhívja a Felszabadított Erdély Román De-

demokratikus Szövetségének képviselőit, hogy késedelem nélkül csatlakozzanak a romániai Nemzeti Demokrata Arcvonal egységtervezetéhez és működjenek együtt annak Kolozsvári bizottságával, ahol e célból 13 helyet tartanak fenn számukra. A Nemzeti Demokrata Arcvonal Kolozsvári Bizottsága azt hiszi, hogy ezekben a súlyos időkben, amelyeket Románia most él át, az együttműködésnek bármilyen megtagadása vagy az együttműködésben való késlekedés az itt élő népek magasabb és közvetlen érdekeinek veszélyeztetését jelentené. Kéri, hogy a Felszabadított Erdély Demokratikus Román Szövetsége felhagyva elkülönülő magatartásával, illeszkedjen be mielőbb a romániai Nemzeti Demokrata Arcvonal alkotó és őszintén demokratikus munkájába.

V. A Bizottság minden romániai demokratikus csoportnak ajánlja, hogy — például véve az északerdélyi egységet — siettesse az összes romániai demokratikus erők egységfrontjának megalakítását. Az egységfrontban vegyenek részt az ország összes demokratikus tényezői. Az egységre szükség van a fasiszta és ügynökei ellen vívott kiméretlen belső és külső harcban.

A romániai Nemzeti Demokrata Arcvonal Kormányzati egységtervezete

„Mint az Antonescu-kormány eltávolításával és nemzetellenes politikájának megszüntetésével elenyészett a román népet fenyegető pusztulás, Romániában új katonai és politikai helyzet állott elő. Véget vetettünk a Hitler oldalán vívott háborúnak, amelyben a népek nem volt keresnivalója.

Kétségbeesítő a Hitler ügyéért és hódító háborúja érdekében Antonescu politikája által a román népre rótt terhek mériége. Az ország közgazdasági élete szinte romokban hever. Az ipar, kereskedelem, közlekedés és a köztervekenység egyéb ágazatai szétzúzódtak és komoly veszélyben forognak.

Népünk hosszú ideig türe a fasiszta önkényuralom kormányainak bűnös és nemzetellenes politikáját s szüveget hozott megára az egész haladó világ szemében.

A hitlerellenes szövetség által a fasiszta Németországra és tettestársaira mért megsemmisítő csapások, különösképpen pedig a Vörös Hadseregnek országunk területén indított győzelmes támadása azonban megkönnyítette a belső demokratikus erők s a román nép számára a fasiszta Németországgal kötött szövetség felbontását és a hitlerista háborúból való kilépést. Ezek a tényezők határozták meg Románia új politikai irányvonalát a hitleri Németország és Horthy Magyarország ellen folyó harcban.

A Szovjetunióval és a szövetséges Nagyhatalmakkal kötött fegyverszüneti néppünknek a gazdasági, politikai és társadalmi haladás terén széles lehetőségeket nyújt.

A román nép történelme során először kapott lehetőséget arra, hogy teljes független eget és széles demokratikus szabadságon alapuló kormányzatot nyerjen. Ennek érdekében feltétlenül szükséges, hogy

a) a Vörös Hadsereggel vallatva kiméretlen harcot folytassunk az országunk a hitleristáktól való megtisztításáért és a hitleri Németország teljes leveréséért;

b) nagy szomszédunk, a Szovjetunió iránt az őszinte barátság és szoros együttműködés politikáját kövessük és a szomszédos demokratikus országokkal baráti viszonyt létesítsünk;

c) a fasiszta Németországban

való teljes megsemmisítéséért, minden árulónak és a Szovjetunió, Anglia és Amerika ellen vívott háború bűnöseiért megbüntetéséért harcoljunk;

d) az országban igazi demokratikus parlamenti kormányzatot létesítsünk.

E munkatervért vívott harcban országunk minden nemzeti demokratikus erejének egyesülnie kell.

1. A román nép életérdekei megkövetelik, hogy a legtevékenyebb módon vegyen részt az országnak a német és magyar fasiszta hódító igájából való felszabadításáért és a hitlerizmus megsemmisítéséért az egész haladó emberi ég által vívott harcban.

Mozgósítani kell a nép minden erejét s az ország minden erőforrását, hogy a szovjet és román seregeknek teljes támogatást, adhatunk a hitleri Németország ellen folytatott közös harcokban.

2. A Románia által a nagy szomszéd hatalommal, a Szovjetunióval szemben szinte megszakítás nélkül folytatott ellenséges politika mélyen elhibázott és a nemzetre káros volt. A román nép életérdekei ennek az ellenséges politikának teljes megszüntetését követelik. Romániának baráti politikát kell folytatnia azzal a hatalmas szomszédállammal szemben, amely nemcsak, hogy nem törörszik román terület elfoglalására, vagy az ország függetlenségének megcsönkítésére, hanem ellenkezőleg, az ország területét megtisztította a németektől és segítséget nyújt Észak-erdély felszabadítására és függetlenségünk visszaállítására érdekében.

Románia régi és új politikája között az egyik fő választóvonalat a fegyverszüneti feltételek büszkes teljesítésének kell képeznie.

3. A román népnek azok ellen érzett jogos gyűlölete, akik a nemzet virágát a törvénytelen hitleri háborúban a megsemmisítésbe kergették, valamint Románia biztosítása a néppárlos nemzetellenes véstárhozó politikájához való visszatérés ellen megköveteli az árulónak s a Románia által vívott háború bűnöseiért letartóztatásukat. Minden ingó és ingatlan vagyonuknak, valamint a hadigazdagságok vagyonának elkob-

zását. Minden német vagyon elkob-

zását. Minden német vagyon elkob-

4. A Németországgal szövetségben vívott háború következtében tönkretett nemzetgazdaságát Románia csak úgy hozhatja helyre és csak akkor fejlesztheti, ha a román nép minden jogát és szabadságát elnyeri. Ahhoz, hogy Románia valóban demokratikus országgá váljon, a következőket kell megvalósítanunk:

Hatályon kívül kell helyoznunk minden maradi és népellenes törvényt, rendeletet és intézkedést, valamint az önkényuralmi és népellenes kormányok minden rendkívüli intézkedését.

Meg kell tisztítanunk a fasiszta és fasisztabarát elemektől a hadsereget, az egész állami, valamint törvényhatósági és községi közigazgatási gépezetet s ezeket demokratává kell tennünk.

Meg kell valósítanunk nemzeti-ségi, felekezetre és nemre való tekintet nélkül az ország minden állampolgárának teljes egyenlőségét. Biztosítanunk kell az ország valamennyi nemzetiségének barátságos együttélését és együttműködését. A nemzeti-ségi és felekezeti üldözöttséget törvénnyel kell tiltani és büntetni.

Biztosítanunk kell a szólásszabadságot, a sajtó, a gyülekezés és a szervezkedési jog szabadságát. A demokratikus szabadságjogok azonban nem állhatnak a demokracia ellenségeinek szolgálatában. A fasiszta és fasisztabarát szervezeteket teljesen meg kell semmisíteni. A fasisztáknak s a nép ellenségeinek minden tevékenységét üldözni kell és a törvény teljes szigorával kell sújtani.

5. Az ország sürgős újjáépítésének és fejlődésének érdekében ki kell elemeznünk a romániai földművesek legelőbb és legigazosabb kívánalmát, és pedig:

Az 50 hektárt meghaladó nagybirtok kisajátításával szelőkörű földbirtokrendezést kell megvalósítani. Ezzel földhöz kell juttatni a földtelen, vagy keves földdel rendelkező földműveseket. A juttatásnál előnyben kell részesíteni azokat, akik a harcban a német fasiszta ellen küzdtek.

Ezeknek a földműveseknek a nagy-

bürtök és az állam terhére mezőgazdasági leltárt kell rendelkezésre bocsátani.

A gazdak hitel-, beszerzési és termelőszövetkezeteit demokratikus alapon kell megszervezni.

A régi földhözjuttatásból és a konverzióból származó s a bankokkal és államal szemben fennálló adósságokat törölni kell.

6. A munkásoknak, tisztviselőknek, értelmiségieknek emberséges munkafeltételeket kell biztosítani.

A drágasággal arányos logkisebb fizetést kell megállapítani.

El kell ismerni a szakszervezeteket, valamint az együttes szerződéseket kötelező voltát.

A nők és az ifjúság munkavédelmét biztosítani kell.

Egyenlő munka számára egyenlő fizetést kell biztosítani.

A mezőgazdasági munkások számára emberséges munkakörülményeket és fizetési feltételeket kell biztosítani.

A mezőgazdasági munkásoknak lehetővé kell tenni a szakszervezeti élet szabadságának jogát s be kell vonni őket a társadalombiztosítás kereteibe.

Igényeljük a társadalombiztosító intézet önkormányzatát az alkalmazottak minden rétege számára és a társadalombiztosításnak a biztosítottak által választott vezetőszerveknél történő ellenőrzését.

7. A szükségét szenvedő hadikárosultaknak otthonuk újjáépítése céljából olcsó, hosszulejáratu kölcsönöket kell nyújtani.

8. A nép érdekeinek szolgálata céljából vissza kell állítani és ki kell fejleszteni a kereskedelem és kisipar szabadságát, amelyet a németek érdekében az Antonescu kormány korlátozott.

9. Hatásos intézkedéseket kell tenni a drágaság és áruháza ellen. Meg kell szervezni az ellátás célját szolgáló szállításokat és közvetlen kapcsolatokat kell létesíteni a termelő és fogyasztó között.

10. Újra kell szervezni és egyszerűíteni kell a pénzügyi gépezetet. Az adóügyi törvényeket az aránylagos és haladványos adózási elv alapján felül kell vizsgálni.

11. A közoktatás újjászervezése demokratikus szellemben.

12. A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik létének biztosítása, nyugdíjak, segélyek stb. nyújtása révén.

13. A nemzeti bank és a 18 nagybanc államotítása.

14. Valamennyi kartell ellenőrzése és a kartellbe tömörült alapipari vállalatok államotítása.

15. A németek és tettestársaik tulajdonát képező vállalatok államotítása.

16. Az államélet alapelveit a demokratikus országgyűlési szervezet alapján a román nép érdekeinek megfelelően új alkotmánynak kell leszoégeznie.

Az alkotmányozó nemzetgyűlést általános, egyenlő, közvetlen és titkos szavazás alapján aránylagos képviselletekkel megválasztani. Szavazati joggal bír minden 18 évetöltött, mindkét nembeli állampolgár és katona.

17. Ezt a kommunista és szociáldemokrata pártok Egységes Munkárcsoportja részéről javasolt munkatervet csak az országnak Nemzeti Demokratikus Arvonalba tömörült minden nemzeti és demokratikus erejét képviselő s a román nép széles rétegeinek valódi támogatását élvező kormány valósíthatja meg.

A városi és vármegyei ügyvitel gyorsabb és eredményesebb lebonyolítására Vescan Teofil főispán vezértársaságot létesített és Pogaceanu Vasile kolozsvári lakost nevezte ki a vezértitkárság élére. A vezértitkárság rendelkezési joga van az érvényesítő törvények és rendeletek kereteibe tartozó összes kérdések felett Kolozsvár város és Kolozs megye területén.

Mit láttam Délelőlelyben?

Brassói népszervezők az alsórákosi székely földművesek és bányászok között

Felül az ember itt Kolozsváron valami utazó alkalmatosságra, egy óra múlva Tordán leszáll és olyasmit érez, mintha H. G. Wells híres időgépeből szállott volna ki: a négy év előtti Romániában találja magát. Hangban, szellemben, életstílusban, államvezetésben az első pillantásra minden pontosan olyan, mint itt nálunk volt négy évvel ezelőtt. Ez azonban csak az első benyomás szűlte érzés. Minél tovább marad az ember, annál inkább érzi, hogy itt nagyon sok minden változott és hogy még sokkal több minden fog változni.

Az igazság az, hogy Románia olyan gazdasági és lelki válságon megy át, amiről lehetetlen rövid ússággal keretében beszámolni. Az átutazó nem is igen lát ebből többet, mint a legteljesebb inflációt gazdasági téren, lelki téren pedig azt a nagy harcot, amelyet a szakszervezetek s a demokrata lapok — elsősorban a Scanteia — folytatnak a közélet megtisztítása és az új szellem meghonosítása terén. Ebből kivészi részét a Romániai Magyar Népi Szövetség is, amely Brassóból szervezi Kurko Gyárfás vezetésével a falvak és városok magyarságát.

Ezen a téren bizony Brassó sokban felülmúlta Kolozsvárt. Igaz, ebben része van az ottani jobb közlekedési viszonyoknak is. A brassói magyar demokraták munkájáról, nemcsak ügybuzgóságáról és okos politikájáról közvetlenül is meggyőződhetünk Alsórákosi, ahová a Magyar Népi Szövetség és a brassói szakszervezetek kiküldöttjei együtt érkeztek meg és ahol velük munkájuk közben találkozunk.

Újra szabad a magyar székely Romániában

A Magyar Népi Szövetség Jakab Józsefet, Bara Samut, Halász Kálmán mernököt és Teglas Klára munkásnőt, a szakszervezetek pedig Tudor Nicolae és Szabó Ferencet küldötték ki, hogy Alsórákosi is szervezzék a nagy, átalakító munkába. Ez sikerült is nekik. Tanúi voltunk annak a lelkes hangulatnak, amelyet a Magyar Népi Szövetség szónokai teremtettek és amely egyformán volt magyar s demokratikus hangulat, hiszen hosszú évek óta ez volt ill az első magyar gyűlés, Antonescuék uralma alatt bizony még az utcán sem volt szabad magyarul beszélni... Tanúi voltunk annak a komoly odaállásnak is, amellyel az alsórákosi kőbánya munkásai szakszervezetüket megalakították. A két gyűlés után hosszasan elbeszélgettünk a két küldöttség tagjaival, akik részletes tájékoztatást adtak arról a munkáról, amelyet otthon és vidéken végeznek.

— A brassói Magyar Népi Szövetség — mondotta Jakab József — teljesíti kötelességét. Nincs könnyű dolgunk. Egyrészt a román esendőség próbált akadékoskodni, ez azonban a kisebb akadály volt. Le is küzdöttük. Nehezebb dolgunk van magával az elnyomott magyarsággal, amely csak nehezen érti meg, hogy most már szabad magyarnak lenni. Tele vannak félsszel, szorongással és csak nehezen tudjuk megértetni velük, hogy ezután senkinek sem lehet nemzetisége miatt bántódása Romániában. A mi dolgunk éppen ezért nemcsak nemzeti szempontból jelentős, hanem bátran mondhatom, pusztán emberi szempontból is, hiszen a szovinizmus lelki igájából kiemelni egy népet nemcsak nehéz, de szép feladat is.

A brassói munkásság felvonulása

Szabó Ferenc és Tudor Nicolae a brassói szakszervezetek megalakulásáról, illetőleg újjáalakulásáról és vidéki szervező munkásságukról beszélnek.

— Kezdjük talán a letelező...

A Vörös Hadsereg Brassóba való bevonulásának éjszakáját követő hajnalon minden előzetes megbeszélés nélkül összeverődöttünk az utcákon vagy negyvenen, sokszorosan büntetett munkások és minden tárgyalás nélkül, mintha csak mindnyójan ugyanazt terveztük volna, elindultunk a gyárak felé. Délelőtt tíz órára már 1000 főre rugó tömeg állott mögöttünk, lelkesen éltelve a Vörös Hadsereget. A tüntelő tömeg előbb a Városháza elé vonult, majd a Volksgroupe székháza elé. Ezt lefoglaltuk a Kommunista Párt számára és kitűztük rá a vörös zászlót... Ezután a szakszervezetek megalakítása következett... Ma már egyedül Brassóban 20 ezer tagja van a szakszervezeteknek, amelyek azóta megválasztották végleges vezetőségüket is. Ezek mind munkások. A szaktanács elnöke Molrona Ioan, a vezetőség tagjai: Răceanu, Bucur, Pilszinszky, Tudor Nicolae, Szabó Ferenc és Stern István. Kettő kivétellel mind románok, ami bizonyította annak, hogy a szovinizmus kormányok nem tudtak elidegeníteni a román munkásságot a baloldali mozgalmaktól, másrészt azonban tükrözi azt is, hogy a magyar munkásokat a brassói gyárakból kitiltották és számuk ezáltal a minimálisra zsugorodott... Nem elégedtünk meg azonban ennyivel. Beszerveztük Nagyszében,

Szegesváron, Medgyes, Fogaras és a Kőrösvidék munkásságát is — és ezt a szervező munkánkat folytatjuk mindaddig, amíg egyetlen olyan proletár lesz ezen a vidéken, aki még nem tudja helyét.

Vasmunkás került Brassó élére

— Amikor már elég erőseknek éreztük magunkat ahhoz — folytatja Szabó Ferenc —, hogy a városházát megtisztítsuk Antonescuék hivatalnokaitól, elkergeltük a régi polgármestert és megválasztottuk polgármesternek Cucu Alexandru elvásárakat, aki maga is vasmunkás. Ugyanakkor megválasztottuk alispánnak Măzgarănu mérnököt, akil Antonescuék és az ökel megelőző szovinizmus kormányok annyit üldöztek baloldali erőzelmek miatt. Érdekes, hogy Zaharie ezredes-prefektus nemcsak megerősítette hivatalukban a nép választottait, hanem amikor Maniucék és a helyi liberális korifeusok éppen a választások megerősítése miatt lemondásra szólítottak fel, kijelentette, hogy ezekben sincs lemondani, sőt szívesen dolgozik együtt a néppel és annak választottaival.

Agostonfalvára együtt utaztunk a két küldöttséggel. A jól végzett munka nemcsak érzésével utaztak haza, hanem pedig folytattuk utunkat a Székelyföld felé. Samu László

Biztosítják Kolozsvár tejellátását

A Legfelsőbb Közellátási Tanács Kolozsvár város tejellátásának zavartalan biztosítására s ugy a tej, mint a tejtermékek igazságos elosztására elrendelte, hogy mindazon vállalatok vagy személyek, melyek tejgyűjtéssel, feldolgozással és szétosztással foglalkoznak vagy foglalkoztak, 8 napon belül jelentsek be:

a) milyen felszereléssel, berendezéssel és hűtökészülékekkel rendelkeznek;

b) gyűjtő-, feldolgozó- és szállító képességük feltüntetése (edények száma és ürta talma);

c) ha jelenleg üzemben van, mily mennyiségű a termelés, melyek beszerzési forrásait.

Fenti adatokat, büntetés terhe mellett, a vármegyeházán működő Közellátási Felügyelőséghez (II. em.) kell benyújtani.

Hétszáz tanerő működését vizsgálja felül a tisztogató bizottság

KOLOZSVÁR, december 13. A leltárgyaló fellebbezések és az egyes személyek és tanúk kihallgatása után a tanárok és tanítók tisztogató bizottsága a következő végleges határozatokat hozta:

Szakszervezeti tagoknak ajánlja és tanári, illetőleg tanítói működését javasolja a következőknek: dr. Nagy Jenő, Dobolyi Gyula, Kondrád Viktor, Felszeghy Odön, Bartha Béla, Károly Császár Erzsébet, László Ferenc, Zsigmond Odön, Horváth József, dr. Kocziány László, Szánthó Béla, Vincze János, Létay Lajos, Kakasi Pál, Bartalis Éva, Máthé András, Ferghete Traian, dr. Martin Hayer, Sofia Pavlenco, Ztudnicska Ferdinand, Marosi Ilona és Szabó Józsefnek.

A bizottság kimondotta, hogy Szopos Sándor, Ósz Dénes, Uzoni Imre és Kelemen István nem lehet tagja a szakszervezetnek és nem működhetik tanítói, illetve tanári pályán. Vincze György és Péterffy Jenő kérje nyugdíjazását. Török Árpád, Bakk Árpád és Andrai Stefánia jelenjenek meg a bizottság előtt, miután ideiglenesen felfüggesztették őket állásuktól. Dr. Kántor Lajos, dr. Józsa János, Vaska Dezső és Cseke Domokos csak vidéken lehetnek igazgatók, tanárként helyben is működhetnek. Sipos László, Szilágyi János, dr. Oláh Tibor, Köteles Anna, Szász József, Zalán György, dr. Szikszay Jenő és Kányádi Béla csak vidéken működhetnek egyelőre. Havadi Nagy Márton és dr. Tóth József, Dr. Kántor Lajos,

Szabó Dezső és Csöregi András helyben csakis más iskolánál működhetnek. Szaniszló Gaborné, Prexl Iren, Stoicovici Szabina és Kuti József igazgatók lehetnek. Ulrich Ferenc, Sircagu Octavian, Miszán Ioan, Kandrai Géza, Szejkovics Ferenc, Péterffy István, Bránzas Ilona és Török Ferenc esütörtökön fél 9 órakor jelenjenek meg a bizottság előtt.

A bizottság határozatait véglegesek és a bizottság előtt többé meg nem fellebbezhetők. Újabb fellebbezéseket csak a Központi Tanácsadó Testület fogadhat el írásban minden pénteken 9-10 óra között. Itt ellenőrzik az összes tisztogató bizottságok munkáját.

Azok, akik nem jelentek meg beadványaikkal a bizottság előtt, nem működhetnek mint tanérek és szabotázstért fogják őket megbüntetni. Hasonló elbírálás alá esnek azok az igazgatók, állami és felekezeti hatóságok is, melyek ki nem vizsgált tanerőket alkalmaznak, vagy ilyenek alkalmazását helybenhagyják.

A bizottság még nem fejezte be működését. Minden új adatot, melyet tudomásra hoznak, leltárgyal. Ugyanis sok esetben adatok hiányában a válasz csak formailag kezező.

A kivizsgált hétszáz tanerő közül csak négyet utasítottak vissza véglegesen, vidékre áthelyezést 11 esetben javasoltak. Három tanerő ügye még nincsen kivizsgálva és nyolcuknak kell megjelentni a bizottság előtt.

A százéves EMGE

Írta: Kós Károly

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület egyetértésben a Magyar Népi Szövetséggel vasárnap tartja ujjászervező közgyűlését. Az erdélyi magyar demokratikus törekvések hagyományos támasza, a kisgazdatársadalom, erélyesen szembe kíván helyezkedni minden felülről szított nemzeti gyűlölködéssel, s a maga népi érdekei számára kiszajrástíva az EMGE százéves kereteit, egységesen sorakozik fel a munkásságát a Nemzeti Demokrata Arcvonal ujjászervező munkájának támogatására. A nagyjelentőségű gyűlés előtt ismerkedjünk meg az EMGE százéves múltjával.

Száz esztendeje, hogy 1844-ben Teleki Domokos gróf néhány hasonló gondolkozású aggódó erdélyi földbirtokos társával egyetértésben, idejét látva egy olyan társadalmi egyesület életre hívásának, mely, az akkor még hatalmas osztrák birodalomnak ebben a szegény, kicsi és messze keleti tartományában, Erdély nagy fejedelemségében, az elhanyagolt mezőgazdálkodás fejlesztését, a termelő munka serkentését, az előrehaladottabb nyugati munkamódszerek ismertetését, a mezőgazdasági szakoktatás terjesztését és népszerűsítését tűzi ki feladatául. Ebből az elhatározásból született meg az Erdélyi Gazdasági Egyesület (EGE).

Abban az időben történt ez, amikor az erdélyi föld még a történelmi nemesség, az urak birtokában volt, a földmives nép pedig nincsen jobbagyi, zsellér, vagy cselédorban csupán dolgozta azt. Természetes tehát, hogy az EGE a birtokos nemesség, az urak egyesülete volt, s mint ilyen, hasznos és népszerű életszerve lett Erdély mezőgazdaságának, melynek munkájában a földmives nemességi arányszámának megfelelően a románság is bekapcsolódott. A szászok akkor is a maguk külön útját járták — osztrák érdekei irányításával és támogatással.

Az 1848—49-es forradalom felbontotta a jobbagyot és a mezőgazdasági művelés alatt álló erdélyi földnek nagyobb része így a földművelő népnek tulajdonába került. De nem kapta meg a föld jó megműveléséhez szükséges lehetőségeit: a forgótőkét, vagy bár a hitelt a szaktudást. A forradalom lezárása utáni osztrák önkényuralom pedig természetesen alkalmasnak találta az időt arra, hogy a maga érdekei ellenségét, a magyar nemességet, a földnek és jobbagymunkának mindig való kizárólagos birtokosát, teljesen megfosssa a talpraállás lehetőségétől: tehát a földje jó műveléséről és az ingyen munkaerőről megfosztott erdélyi birtokos nemességnek, az amugy is nevétséges szegregre zsugorított ugynevezett földművelői válságot és sokféle járulékait csak kis részletekben és évek, sőt évtizedek múlva fizette ki a kincstár. Így az erdélyi mezőgazdasági termelés és ezzel a mezőgazdák, — a kicsi is, a nagy is — tönkrementek, úgyhogy csak hosszú idő múlva, végzetesen megtizedelve s áldozatul adva a gyengébbeket, csupán a legkiválóbbak tudták magukat megtartani és a termelést odafejlesztetni, ahová szerencsésebb körülmények között már régen lennie kellett volna.

Ezekben a súlyos, sőt katasztrófális évtizedekben az EGE minden energiáját elsősorban annak a földmives birtokos osztálynak érdekében fejtette ki, melynek sorából egykori alapítói és későbbi tagjai is kikérültek. Ez természetes volt és senki akkor ezért nem gáncsolhatta az egyesületet vagy vádolhatta népellenességgel.

Ezt a kasztszerűen zárt, nemesi főúri belső befűtésű és földmunka-programját azonban a kiegyezés utáni alkotmányos magyar uralom alatt is megtartotta az EGE. Megmaradt a most már más okokból végzetesen beteg és rohamosan pusztuló nemesi birtokos osztály érdekei képviselője és kiszolgálója lenni,

amikor ennek a bűnösen könnyelmű és dologkerülő zseninek erőteljes kezéből kihulló föld, mind szaporábban hullott részben spekulánsok, nagyobb részben azonban a földéhes és anyagilag talpraállott parasztság birtokába.

Az EGE tehát nem vette észre, vagy nem akarta észrevenni az idők változását. Ahelyett, hogy az erősödő és öntudatosodó szabad erdélyi földmives népre, a falusi kisgazdára építette volna át a maga szervezetiét, hagyta, hogy az a menthetetlenül pusztuló nemesi birtokosokkal együtt elsorvadjon, úgyhogy a huszadik században már inkább csak emlék volt, ereklve, egy alkotó munkában, építő akaratban gazdag, erős hitű nemzedéknek romlott, beteg utódaira testátt értéktelen öröksége.

Eredménye ennek a tunyaságból fakadt beteges makacsságnak az lett, hogy 1936-ban az EGE-nek alig fél-száz tagja volt, de ennek is csupán töredéke fizette meg évi tagdíját.

De az EGE nem halt meg azért. Sőt, éppen ebben az 1936-os esztendőben győzelmes belső forradalomban megtisztult és ujjászületett. A régi vezetőségnek teljes egészében el kellett távoznia és vele vonult ki a régi szellem is. Az új vezetőség, élen Szász Pállal, késedelem nélkül valósítja meg az átépítést a korhadtt nemesi alapokról a pusztíthatatlanul erős százezres paraszti tömegekre. S az azóta el-

telt nyolc esztendő bizonyítja, hogy ez volt az egyetlen lehetősége az EGE megmentésének és az egyetlen helyes út az Erdély népessége 80 százalékát kitevő földmives lakosság és az erdélyi föld kisgazdatulajdonban levő, tehát mezőgazdasági termelésünket meghatározó tulajdonos mennyiségének építő, szervező, fejlesztő munkája szolgálatában.

A megújult és rohamosan erősödő népi egyesület természetes kötelességének tudta, hogy a magyar földmives érdekében való munkásságát kiterjessze a vele századok óta együttélő román földmivesre is, kinek hasonló társadalmi szervezete nem volt. E komoly szándéka megvalósítását már az első lépésnél elgáncsolta a román kormányzat, mely a Monitorul Oficial 1938. évi VII. 4-i számában közölt minisztertanácsi napló 28. §-ának tanúsága szerint arra kötelezte az EGE-t, hogy nevét a régi „Erdélyi Gazdasági Egyesület”-re változtassa, új nevében is kifejezésre juttatva azt, hogy kizárólag magyar szervezet lévén, mást, mint magyart nem sorozhat tagjainak közé.

Az egyesület tehát 1938-ban és azóta 1940-ig nem valósíthatta meg azt a célkitűzését, hogy Erdélynek román földmives népét is megszervezze az erdélyi föld jobb művelésére és több termelésére. A négy éves magyar uralom más okokból, de ugyanazzal az eredménnyel akadályozta meg benne.

Ma a gátak leomlottak. Erdély földjéről új, szabad szelek elfújnak a parancsolókat, akik századok óta hintik Erdély népei lelkébe a gyü-

löletnek és féltékenységnek mérgező magját. De tapasztalunk kellett viszont azt is, hogy velük együtt nem tűnt el maradéktalanul az a szellem, melyet képviseltek és maig sem sikerült a jóakarataknak, az őszinteségnek, megértésnek és bölcs megfontolásnak kitépnie a fertőzött lelkekből a testvérgyilkos, pusztító szenvedélynek mélyen beagyazott szíjazs gyökérzetét. Ilyen körülmények között, éppen a siker érdekében valószínűleg itéli az egyesület, hogy most ne vállalja ő maga a közvetlen román szervező munkát is. De ugyancsak a cél érdekében helyesnek, sőt nélkülözhetetlennek tartja a román földmives népek önálló gazdasági szervezetbe való tömörítését, egy minél rövidebb időn belül életre hívandó román mezőgazdasági egyesület útján. Ilyen cselekvő szándékhoz az EMGE szíves örömmel és testvéri szeretettel ajánlja fel a maga eszközeit, százéves tapasztalatait és tanulságait, a román és magyar földművelés legszélesebb együttműködése érdekében.

Változatlan célkitűzése a népi demokráciának, hogy „azé legyen a föld, aki megdolgozza”. Az EGE a maga részéről ezt nyolc esztendő óta így módosította: „azé lehet a föld, aki azt hűségesen és jól dolgozza meg”. S e célkitűzésének megvalósítása érdekében cselekszik is azóta. Munkája eredménye ma: több mint félszáz ezer rendes tag, közel ezer EMGE-gazdakör, ami összesen félmilliót meghaladó beszervezett magyar földművest jelent Észak-erdély mezőgazdasági munkaterületén.

Magyar színészek románul tanulnak és román színészek magyarul játszanak

Beszélgetés Bretán Miklóssal az új kolozsvári román színházról

Felkerestük Bretán Miklóst, a Városi Színház operaigazgatóját és kérjük, ismertesse a készülő román színház helyzetét, szervezetét és művészi programját.

— A román színház a Városi Színház tagozataként alakult meg — mondotta az őszhajú művész. — A román tagozat vezetését öttagú művészbizottságra bízták. Az igazgató én vagyok, az aligazgató pedig Theodoru Constantin, a kiváló operanékes, aki Bukarestből jött. Az adminisztráció és a gazdasági vezetés egysége. Román művészek és magyar színészek egyformán tagjai a színháznak.

— Tehát akkor tulajdonképpen csak egy színház van, amely magyarul és románul játszik — vetjük közbe.

— Igen — feleli az igazgató. Sőt annyira egy, hogy a két tagozat kiegészíti és kíséri egymást. A ma-

gyar tagozat adja a zenekart és a dirigentát a mi operaelőadásainkhoz s ezzel szemben a mi színészeink szerepelnek magyar darabokban és művészeink magyar operát is fognak énekelni. Teljes az egyetértés, a jóakarát kölcsönös.

— Mik a művészi tervek és mikor mutatkozik be a román tagozat? — érdeklődünk tovább.

— Egyfelvonásos operával indulunk. A „Parasztbecsület”-et találtuk a legalkalmasabbnak. Az opera mellett drámai színészeink. Eftimiu „A vörös menyasszony” című egyfelvonásos darabjában fognak bemutatkozni. A helyzet ugyanis az — magyarázza tovább Bretán igazgató —, hogy óriási nehézségekkel kell megküzdenünk. Nincsenek jelmezek, nincsenek zenekari partitúrák. Kézvel kell írunk minden szót. A színház kórusából mindössze tizen maradt itt, szólistákban is nagy a

hiány. Ugy segítünk magunkon, ahogy tudunk. Bekapcsoltuk a román ortodox egyház énekkarát, szólóénekest pedig a magyar tagozattól is kapunk. A művészi színvonalon azonban nem teszünk engedményt. Inkább kisebb műveket veszünk elő, de tökéletes akarunk adni. Tyron Sylvia, Theodoru Ivan Cornel és Iliu Bretán Endre mellett Takács Paula, Kallós Sándor és Stefanidesz Ili biztosítják a művészi színvonalat.

A bemutatkozó időpontjára vonatkozóan a következőket mondja az igazgató:

— Minden oldalról sürgetnek már bennünket és rejtett politikai intrikákat sejtene, pedig nincs itt semmi, csak az a tény, hogy nem lehet napok-hetek alatt komoly eredményeket elérni. Emlékezzünk csak vissza, hogy az első impérium-változásokor hét hónapig vajudott a román opera, míg megnyitotta a kaput, a magyar bevonulás után pedig egy évig nem tudott megindulni a magyar színház, noha egyik esetben sem volt hiány anyagiakban, hiszen állami szubvenciók álltak rendelkezésre. Arra kérjük a közönséget, hogy legyen egy kis türelemmel. Újre már színpadra lépünk. És be fogjuk bizonyítani, hogy a színház keretén belül a legteljesebb az egyetértés a magyar és a román tagozat között.

Az ősz igazgató hatalmas lelkesedéssel mondja ezeket. A művészet tisztá langja gyul ki szemében, mikor búcsuzól a következőket mondja:

— Egész művészi pályafutásom alatt a román-magyar közeledés gondolataért küzdöttem, de megértés helyett mindkét oldalról gáncs ért. Nagy elégtétel számomra, hogy most a demokrácia lehetőségeit nyújtó törekvésnek megvalósítására. Vegre sikerült elérnem azt, hogy magyar művészek románul tanulnak és román művészek magyarul játszanak!

Teljes örvénnyel távoznunk, mert látjuk, hogy a román-magyar megközelítés és szellemi közeledés már nem politikai terv többé, hanem élő valóság. *Jablanczy László*

Találkozó a színházban

A Magyar Népi Szövetség női osztálya, valamint az Apácai Cseri János Népakadémia felhívja a város magyarságának figyelmét: Darvas József „Szakadék” című darabjára, mely 16-án, szombaton délután 3 órakor kerül bemutatásra a Városi Színházban.

Ez a szindarab a dolgozó nép és az értelmiség között tárlongó szakadék okaira mutat rá, de ebben rávilágít a szakadék áthidalásának lehetőségére is. Darvas József szindarabját most két évvel mutatják be a buapesti Madách-színházban. A nagyszerű bemutató után egész sorreg falusi színjátszó vette át a darabot és mutatta be az alföldi és dunántúli falvak dolgozóinak. A falusi színjátszók eredeti játéka annyira

nagyhatású volt, hogy a Madách-színház ismét másszor tüzte a Szakadékot s a falusi színjátszókkal újította fel a darabot. Meg akarták filmesíteni is a „Szakadék”-ot, de az akkori filmcenzúra nem engedte.

Most végé Kolozsvár magyarsága is megnézheti a parasztoról szocialista falukutatóvá emelkedett írómegírón tanulságos szindarabját. Hogy senki se hiányozzék a „Szakadék” bemutatás előadását, az Apácai Cseri János Népakadémia szombaton délután nem tartja meg szokásos előadását.

A „Szakadék” szombati bemutatója és vasárnapi előadása a kolozsvári demokrácia magyarság találkozója lesz.

Apróhirdetések

Hirdetéseket 8-11 óraközött vesszünk fel

ADÁS-VÉTEL

- HÁLÓ- és ebédlőberendezés** eladó. Értékesíteni Árpád-ut 19. Cipésznel. 1591
- ANGORAGYAPJU** eladó. Fonónöket keresek. Kazinczi-utca 52. 1578
- EGY** kis csónakos Singer-varrógép olcsón eladó. Csörtörő-utca 39. 1596
- ELADÓ** egy fürdőkád és kazán. Cim a kiadóban. 1595
- PIANINÓ**, egészen új, eladó. Karolina-tér 7. l. 8. Ugyanott zongorák bérbe kaphatók. 1591
- KÉI** érdekes tanulmányok blondelikeletben, olcsón eladó. „Eva” műkereskedés, Dózsa György-u. 32. 1478
- BAROKK** fekete asztalt megvételre keresek. Cim a kiadóban Gr. 23
- BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET**, tömegbélyegyet, régi levélborítékokat vásárolunk. Bélyegkereskedés, Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 935
- ORVOSI** műszereket jókarban, magas áron veszek. Deutscher orvosi műszerüzlet, Szabadság-tér 10. 1497
- OLVASOTT** könyvet bármilyen tételben veszek. Kovács könyvkereskedés. Szentegyház-utca 3. Gr. K.
- EGY** női vagy férfi aranyórát megvételre keresek. Goldstein, Eötvös-utca 30 1522
- KÖLNIVIZES** üvegeket veszek, 1 decis, 2 decis, feles és literest, 12 és 5 óra között. Timár-u. 10. Rottenberg. 1517
- KÉTSZEMÉLYES** rekamié eladó. Ötvös-utca 5, udvarban, Szászánál. 1530
- BUNDÁT**, sziliszkin, halcsőg vagy másfajta, fiatal leányknak vált, teljesen jókarban, megvételre keresek. Cimeket a kiadóban, „Bunda” jellegre kérek. 1531
- MÉLY** gyermekkosci eladó. Gyárfás János-utca 57. 1585
- JÓ** állapotban lévő ebédlőberendezés eladó. Radák-utca 3, földszint. 1593
- ÁGYNEMŰT**, tisztát, paplant, párnát jó állapotban keresek megvételre. Cimeket a kiadóba, „Sürgős” jellegre. 1593
- ABRAKTAKARMÁNYNAK** alkalmas vetőmaghulladék eladó. Tudor Vladimirescu utca 1-3, áruaktár. 18-ától kezdve hétköznapokon 9-12 óra között. 1585
- TŰZVÉSZBŐL** megmaradt gépek, kátrészek, elektromotorok, generátorok és fémanyag eladók. Értekezni Majális-utca 10, 1. emelet, balra 1585
- HASZNÁLT** gépsziját, lehet műszij is, 4-7 cm-ig veszek. Cim a kiadóban. Gr. 27
- KIRAKATI** vitrin jutányosan eladó. Érdeklődni Takár-fodrászüzletben, Szabadság-tér 29. 1580
- ELADÓ** golyósrés. Megtekinthető Teleky Pál-u. 10 sz. Asztalosnál. 1581
- EGY** konyhaberendezés és egy fél hálószoba eladó. Érdeklődni Teleky Mihály-u. 8 szám. 1579
- ELADÓ** egy Hartmuth-rendszerű szék-kályha. Megtekinthető Déva-u. 5. Gr. 28
- ELADÓ** finomkivitelű, díofurniros, kombinált szekrény, ebédlőasztal. Szentegyház utca 26, asztalosnál. 1609
- ELADÓ** használt teleháló, sürgősen. Szentegyház-utca 26, asztalosnál. 1609
- VESZEK** angoragyapjút vagy fonalat bármilyen mennyiségben. Lazányiné, l. ker., Szabó Károly-u. 19. Görögtemplom-utca ből. 1616
- ELADÓ** szép kivitelű, zománcozott konyha berendezések, díofurniros, kombinált és más szekrények, rekamiék, hálók, fotelek, asztalok, székek, szelvények, kanapék, írópépasztalok, ebédlők, egy használt előszobagarnitúra, stb. Butoraktár, Teleky Pál utca 3. (Ovár.) 1617
- BÉLYEGALBUMOKAT**, tömegbélyegyet magas ártért veszek. Horea (volt Horthy)-ut 48, I. emelet 5. 1605
- EGY** jókarban lévő főzőkemence eladó. Magyar-utca 1, l. em. 20. ajtó. 1014
- FOGÁSZATI** anyagokat és fogakat, furrogépet keresek megvételre. Cimeket „Vidék” jellegre a kiadóba. 1531
- MIKROSKÓPOT** keresek megvételre. Cimeket „Mikroszkóp” jellegre a kiadóba. 1531
- DAMASZTABROSZ**, rózsaszín, tizenkét-személyes, asztalkendővel és háztartási eszközök eladók. Cim a kiadóban. Gr. 25
- IRÓGÉPET** jó állapotban keresek megvételre. Cimeket „Írógép” jellegre a kiadóhivatalba. 1531
- ALLAST KERES**
- MERLEGRÉPES** könyvelő, OTI, bérelszámolásban nagy gyakorlatú alkalmasságot keres. „Könyvelő” jellegre. 1581
- EGY** magányos, főzni tudó nő bejáróhegyet keres. Erzsébet-ut 20. 1503
- KÖZPEKORU**, intelligens nő elmenne háztartásnőnk vagy bármilyen munkára. „Gyors munkás” jellegre. 1613
- BAKTARONKI**, pénzbeszedői vagy ehhez hasonló állást vállalok, éves bizonyítványt. „Segéttisztviselő” jellegre a kiadóhivatalba. Gr. 24

LEGUJABB

Halálra ítélték a francia Gestapo-ügynököket

PÁRIS, december 13. A francia rádió jelenti: A párisi néptörvényszék gyors ütemben folytatja le a francia fővárosban működött Gestapo-ügynökök bűnügyét. Eddig kilenc Gestapo-ügynököt ítélték halálra, kettőt pedig életfogytiglani fegyházra. A halálraítéltek között szerepel Bony rendőrfelügyelő és Henry Chamberlain

Gestapo-ügynök. Ugyancsak a párisi rádió jelentése szerint az angol kormány nagymennyiségű gyógyszerárut bocsátott a francia lakosság rendelkezésére. A szállítmányozó hajók szabadon közlekedhetnek a Csatornán, mert a émet kormány is biztosította adót.

A lublini lengyel bizottság egységkormány létrehozására szólította fel Archicsevszky londoni kormányát

LONDON, december 13. A londoni rádió jelenti: A lublini lengyel felszabadító bizottság emékirattal fordult Archicsevszkyhoz, a londoni lengyel kormány új miniszterelnökéhez. Egyrészt elismeri a londoni kormányt, másrészt azt javasolja, do gozzanak ki egységkormányt,

amelynek alapján újakezdhetik Moszkvában a szovjet-lengyel tárgyalásokat.

Lublinban egyébként véglegesen megalakult a nemzeti egység tanácsa. Hat főből áll és három miniszter is szerepel benne az elnökön és az alelnökön kívül.

Elfogták a legveszedelmesebb román kémeket

LONDON, december 13. A londoni rádió jelenti: Erdély területén a kémelhárító szervezetnek sikerült elfognia Rachint, aki együttműködött a szállítás le a Németország számára kémkedett. Nagymennyiségű pénz-

zel volt ellátva és rádió-adó készülékkel rendelkezett. Rachin, az ártalmatlanná tett rom n kém egyébként féltestvére Horia Simának, a hírhedt fasiszta uszítónak.

ALKALMAZÁS

- FÉRFI** fodrászsegédet felveszek. Deák Imre, Kriza-utca 28. 1589
- FIATAL**, ügyes munkálányokat excenter-prés mellé azonnalra felveszek. Deák Ferenc-utca 24. 1604
- PÉNZTÁROKNÓT**, csinosat, fiatalat és egy boltiszolgát azonnalra felveszek Petres Divatház, Unió-utca 2. Jelenkezni 8-9 órákor. 1606
- Ha jól és olcsón akar festetni**, forduljon bizalommal az elhunyt Lakatos Károly volt munkásaihoz, akik önállósították magukat és minden a szakmabavágó munkát, szobafestést és mázolás elsődendő anyaggal vállalnak. A nagyerdemű közönség szives pártfogását kéri. A cég nevében: Lakatos Ferenc szobafestő és mázó, Akácfa-utca 14. szám.

KIADÓ LAKÁS

- KIADÓ** butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, két tárgyermék ill. polgári előkészítése ellenében. Görögtemplom-utca 20 szám. 1587
- KIADÓ** azonnal 1 szoba, előszoba, fürdőszoba, 1 szoba, konyha, előszoba és fürdőszoba. Bernáth. Teleky Mihály-utca 6 szám. 1598
- KÉI** fiatal ember keres egyszerű, de tiszta butorozott szobát, lehetőleg ágyneművel, a Dermata közelében. Cimeket kérem leadni Földész-utca 13. 1612
- ELCSERÉLNÉM** külön belső levő 1 szoba konyhás lakószobát belvárosi 1 szoba konyhával. Agyagomb-u. 20. 1411
- KIADÓ** lakások Kálvin-u. 16, modern házban 2 szobás, 2 szoba és hallos, 3 szobás, konyhás, fürdőszobás, teljes komfortos lakások. Megtekinthető délután 3-5-ig. 1532
- KERESÉK** egy nagyobb szobát, esetleg szoba konyhát központban. Cimeket írmegjelöléssel a kiadóba. Gr. 24
- RAKÓCZI**-uti negyedben két szoba, hallos, összkomfortos lakás külön telken, butorozva kiadó Cim a kiadóban. Gr. 26
- BUTOROZOTT** szoba kiadó fiatal házaspárnak vagy két nőnek, konyha-használattal. Király-utca 24, 1. em. Megtekinthető 10-3-ig. 1576

KÜLÖNFÉLE

- BELVÁROS**, Bekés otthon, Bánatos, Don, Elli, Elarus-tónó, Hazasság lehetséges, Jókurat, Kaland kizárva, Komfortos, Mielőbb, Modern, Menekült, Reményes, Szerény, nyug, Sürgős, Szőke, Unalmas egyedül jövekre levél van a kiadóban.
- FELKEREM** mindazokat, akik a Vágóhid-tér 5 6 szám alatti ez vasudverbel, valamint a Kajantói-ut 39 sz. papírgyűjtőtelepről bármilyen arat, teherautót, írógép, ártárszereket kívítek, akiket részben ismerem, sziveskedjenek 8 napon belül visszaszolgáltatni, mielőtt még a hatóságok közbeavatkozzanak. 1594

Alexander tábornok Athénben tárgyal

LONDON, december 13. A londoni rádió jelenti: Alexander tábornok, a fődközitengeri angol haderők főparancsnoka, Athénbe utazott, ahol tárgyalásokat folytat Scobi tábornokkal a görög helyzetről. A baloldali EAM-párt egyik kiküldötte, Portirogenisz volt munkaügyi miniszter, küldöttség élén Scobi tábornoknak javaslatokat nyújtott át. A tábornok kijelentette, hogy fegyverszünet csakis akkor lehetséges, ha a forradalmi ellász-csapatok feltétlenül engedelmességet fogadnak neki. Scobi szerint az első lépés az lenne, hogy határozottan szólítsák fel ezeket a forradalmi alakulatokat a fegyverletételre. A tárgyalások után is a helyzet Görögországban még mindig bizonytalan. Az ellász-csapatok megszállva tartják Attika nagyrészt.

Franciaország nagy területi engedményekhez jut a Rajna nyugati partján

LONDON, december 13. A nyugati nagy felszabadító hadjárat végső szakaszában egyre inkább bizonyossá válik, hogy Franciaország számára nagy területi engedményeket készítenek elő. Ezzel összefügg az angol munkáspárt elnökének, Attlee őrnagyának ama nyilatkozata, hogy a német és a japán népet nem lehet mentesíteni a felelősségrevonás alól. Németország leigyevezésében Franciaországra jelentős szerep hárul.

Rendelet az erdőkitímelésről

Kolozs vármegye főispánja 2026-1944 szám alatt a következő rendeletet adta ki. Mi, Kolozs vármegye főispánja megállapítjuk, hogy a végrehajtott román földbirtokrendezéssel kapcsolatos kérdéseknél az erdőgazdasági ingatlanok szabályozás tekintetében a m. kir. minisztérium által kiadott 970-1943 M. E. rendelet 1. paragrafus 1. bekezdése és az ezzel kapcsolatos végrehajtási utasítás 124000-1943. M. sz. rendelet egyes intézkedési a szociális és demokratikus elvekkel össze nem egyeztetetők.

Ennek következtében addig is, amíg ez kérdés végérvényesen törvényes szabályozással nem nyer, a ránkruházott hatalomnál fogva eirendeljük:

Mindazok a kolozsvármegyei községek, amelyek a román földbirtokrendezés szabályai alapján erdőgazdasági ingatlanok szereztek, az erdőgazgatóság javaslatára évi vágási területet a törvényes kitermelés tervek megfelelően letarolásra és saját szükségleteik kielégítésére használatba vehet abból az erdőből, amely a 970-1943. E. sz. rendelet rendelkezési alá esett.

Jelen rendelet alapján használatba vett erdőterület az érdeklét községek lakosság által az 1944-1945. évben az erdőgazgatóság utasításainak megfelelően tarolható le.

SZÍNHÁZ

- December 14-én csütörtökön d. u. 3-kor: Tul a nagy Krivánon.
- December 15-én pénteken d. u. 3-kor: Tul a nagy Krivánon.
- December 16-án szombaton d. u. 3-kor: Szakadék.
- December 17-én vasárnap d. e. 11-kor: Tul a nagy Krivánon.
- December 17-én vasárnap d. u. 3-kor: Szakadék

Szinköri előadás:

December 17-én, csásárnap 3 órákor: Leányvásár.

JÁRMŰKÉSZÍTŐ IPAROSOK szakszervevénye tagjait meghívja f. hó 15-én 3 órákor artandó gyűlésre. Vezetőség. 1620

Szerkesztő BALOGH EDGAR
A szerkesztésért felel NAGY ISTVAN
Hivatalos órák 8-tól 12-ig.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassai utca 7.

Molnár és Pintér műmalom

ezuton hozzá tisztelt ügyfelei tudomására, hogy a Közéleti Hivatal engedélye alapján ismét elkezdte a **fényképezést**

EGYETEM-MOZGÓ

Menekülő ember

Főszereplők:
Atjay, Tolnai, Gorte.